

Den lille uglen

Lene Mayer-Skumanz / Salvatore Sciascia
Kari Nina Bacher (oversettelse)

For veldig lenge siden, da dyr og mennsker fremdeles snakket det samme språket, bodde det en liten ugle i skogen bak Drømmefjellet. Hun var den yngste av seks søsken og den siste som forlot hulen i det gamle treet.

Mamma og pappa ugle lærte henne hvordan man flyr, fanger mus og soler seg på uglevis. En dag sa de: "Vær nå en modig, liten ugle! Se deg omkring i verden!"

"Er jeg ikke for liten til det da?", spurte den lille uglen.

Ugleforeldrene kneppet med nebbene og snøftet overbærende: "Den Store Uglen—som-har-skapt-alt, beskytter deg på reisen din! Og reglene kjenner du: Drep ditt bytte så fort at det ikke kjenner noen smerte, da smaker det også bedre. Gled deg over hvert lys, hvor svakt det enn er. Og når det gjelder å fly langt....

fly lærer man seg bare ved å fly, mer er det ikke å si om det."

Den lille uglen vred på hodet i alle retninger, og så på mamma og pappa og så på treet, hvor hun var født. Hun kneppet med nebbet og ulte til avskjed.

Så bredde hun ut vingene og fløy sin vei.

Skogen bak drømmefjellet var stor og full av mange forskjellige dyr. Da uglen hadde fløyet en stund, kom hun til en lysning i skogen der det fantes en stenhaug. Hun satte seg på en spiss mosegrodd sten, blunket mot de siste solstrålene og kjente seg glad.

Under den lille uglen, på en sten som fortsatt var varm av solen, lå en villkatt. Den hadde fire svarte streker, fra nesen og opp til pannen. Den buskete halen viftet frem og tilbake. Katten hevet hodet, og øynene stirret på den lille uglen. "En ugle! Du kommer akkurat i rette øyeblikk. Si meg: Hvordan kan den Store-Villkatten-som-har-skapt-alt, tillate at det finnes katter som lar seg temme?"

"Hva, hva?" freste den lille uglen overrasket. "Igår kveld sprang jeg så langt som aldri før, helt til bekken som renner fra Drømmefjellet. Der så jeg et bygg som mennsker har laget av tre og stener, og rundt omkring luktet det godt av fete høner. Men jeg var mett og ville bare titte litt på avstand.... Foran bygget satt ett menneske. Han hadde en katt i fanget sitt og strøk den over pelsen. Katten verken bet eller klorte, men malte. Meg løp det istkalt over pelsen. Å la seg klappe slik – brrr! Hvordan går det an?"

Den lille uglen dukket seg, ristet med hodet og sa usikkert: "Hvordan skal jeg kunne vite det?" Villkatten reiste seg opp, og den buskete halen hevet og senket seg. Øynene glitret i grønt og gult.

"Og det spør du om?", freste villkatten. "Du er da en ugle! Ugler er kloke og kan svare på alle spørsmål i hele verden!" "Det visste jeg ikke", sa den lille uglen forskrekket.

"Hvorfor finnes du da?", freste villkatten. "Skam deg og se til å komme deg videre!"

Den lille uglen var så forvirret, at hun bredte ut vingene sine og strøk sin vei. Hun fant et tre med høy stamme og bred krone, som lyste i solnedgangen. Den lille uglen satte seg tankefull på den nederste grenen og forsøkte å forstå hva som hadde hendt. Da bruste tunge vinger opp fra skogsbunnen. Det raslet og flagret voldsomt, og plutselig hadde en påfugl landet ved siden av den lille uglen. Grenen svingte under vekten. "Jeg klarte det en gang til!" sa påfuglen kjekt. "Samme anstrengelse hver kveld før jeg sovner! Hvorfor kan jeg ikke fly like godt som jeg kan springe? – Hei, hvem sitter her? Hør her lille venn, dette er, MITT sovetre!" "Unnskyld da!" harket den lille uglen. Påfuglen rystet sine praktfulle fjær, ordnet dem noenlunde, og lot dem henge loddrett ned mot jorden. "Å, en ugle, om jeg gjetter riktig etter stemmen å dømme. Det passer bra."

Så fortsatte den: "Jeg har et spørsmål, som ikke gir meg fred: Hvorfor har den Store-Påfuglen-den-som-har-skapt-alt, latt så få sovetrær vokse for oss påfugler?"

"Å – å – hva?" snøftet den lille uglen.

"Ja du ser jo, hvilken lang hale jeg har", sa påfuglen. "Jeg kan slå hjul med den. Hvis jeg vil sove uforstyrret, gir den meg problemer. Bare veldig høye trær med store vannrette grener passer for meg. Av dem finnes det altfor få i denne skogen!"

"Du har da dette her?" hvisket uglen. "Jeg skulle gjerne hatt tre eller fire å velge mellom, "ropte påfuglen. "Fortell meg så: Hvorfor er ikke dette blitt tatt hensyn til?!"

"Det vet jeg ikke", svarte den lille uglen.

Påfuglen bøyde hodet sitt, slik at den blå fjærkronen nesten berørte brystfjærene til den lille uglen. "Det vet du ikke? Hvorfor vet du ikke det? Ugler har da svar på alle spørsmål i verden!" "Jeg visste ikke at det spørsmålet hørte til alle spørsmål i hele verden," tilsto den lille uglen. "Lille dompap, da er du ikke en riktig ugle!", kaklet påfuglen. "Skam deg og se til, å fly videre." Forskrekket fløy den lille uglen vekk.

Hun fant en knaus med en hule og satte seg inn i en nisje i veggen for å hvile seg og tenke. "Hvorfor skal jeg skamme meg?" sa hun til seg selv. "Hvorfor skal jeg vite svar på alle verdens spørsmål? Hvordan kan villkatten snakke om den Store-Villkatten-han-som-har-skapt-alt og påfuglen om den Store-påfuglen-han-som-har-skapt-alt, hvis det egentlig er den Store Uglen som har skapt alt?"

Solen var gått ned bak drømmefjellet. På vestsiden av himmelen glitret kveldstjernen, og langsomt steg månen opp over tretoppene. Månens stråler traff også hulen i knausen, og den lille uglen gledet seg over det sølvfargete lyset.

"Tid til å fly avgårde!" pep en stemme bak henne. "For en mild natt!" Takket være den Store Flaggermusen – den-som-har-skapt-alt!"

Den lille uglen snudde hodet rundt og oppdaget en flaggermus, som hang på veggen med hodet ned. Hun hadde klort seg fast i knausen med tommelklørne og tærne på bakføttene. Nå spente hun flygehuden litt, for å smøre den inn. Med tungen slikket hun opp den flytende oljen som rant ut av neshullene og fordelte den raskt over hele huden.

"Oj, Oj, oj, det lukter!", bemerket den lille uglen.

"Det lukter sterkt!" sa flaggermusen. "Hvorfor er ikke jeg føde for deg, min kjære. Du er da en ugle, eller hva?" "Ja, men bare en liten og kanskje ikke er virkelig ugle!"

"Æsj.. ugler er ugler, og ugler kan svare på alle spørsmål i hele verden", sa flaggermusen. "Jeg har et spørsmål, min kjære."

Flaggermusen flyttet seg langs klippeveggen til den ble hengende foran ansiktet på den lille uglen. "Se, hvor oppfinnsomt jeg er skapt," pep den, "perfekt utrustet * for alt ! Jeg

finner min føde i den mørkeste natten. Jeg skriker ut et signal mot myggen, og når ekkoet kommer tilbake, flakser jeg og snapper den til meg. Bare en ting plager meg. Hvert år føder jeg en unge til verden, bare en eneste unge. Sommerfugler og møll legger masse egg. Bak en piggsvinmor trippet en lang rekke piggsvinunger, og rever får minst tre unger. Hvorfor vil den Store-Flaggermusen–som-har-skapt-alt, at akkurat vi flaggermuser bare skal få bare en eneste unge?" "Det vet jeg ikke", svarte den lille uglen. Flaggermusen gynget forskrekket frem og tilbake. "Det vet jeg ikke? – Hvordan skal jeg kunne tro det?" "Jeg vet det ikke", gjentok den lille uglen og stønnet av bekymring. "Hvem skal kunne vite det da, hvis ikke du vet det?", spurte flaggermusen trist. Kanskje du ikke tenker ordentlig etter, eller hva? Vil du komme tilbake, hvis du kommer på svaret?" Den lille uglen nikket ivrig på hodet. "Bra", pep flaggermusen, bredde ut flygehuden sin og flagret ut i natten. Flaggermusens raske, høye skrik fikk luften til å svinge. Etter henne kom det mange flere flaggermus fra dypet av hulen. Den lille uglen så lenge etter dem, der de fløy i siksak gjennom månelysset.

På tross av alle bekymringene kjente den lille uglen, hvor sulten hun var blitt. Hun tilbragte natten med å jage og drepe små insekter og andre byttedyr raskt som et lyn. Når hun hadde spist seg stappmett på mygg, hørte hun en mus komme frem fra jorden under henne. "Du mus der nede!" ropte den lille uglen. "Gi meg et svar: Hvilket mektig vesen er det som har skapt deg og meg og alt i hele verden?" Etter en stund pep det fra et jordhull: "Den Store-Musen selvfølgelig, hvem ellers? Det vet du vel, du gamle allvitende! Hvorfor spør du så hemmelighetsfull?" Vil du lokke meg ut av hullet mitt? Det er sånne som du, som er skyld i at noen av oss hele tiden blir borte! Om jeg bare kunne begripe hvorfor dere ugler ikke ble skapt til å ete gress i stedet!" "Eller til å ete korn" –, freste den lille uglen. "Nei, kornene tilhører oss", pep det litt svakere, og litt etter ble alt stille.

Den lille uglen fløy videre og lette etter en høy tretopp for å hvile seg ut. "Uhu-uhu-uhu, jeg er ingen allvitende," hylte hun. Jeg er ingen allvitende! Jeg vet ingenting, det vet jeg helt sikkert". Dypt under henne gled en grå skygge med en tykk hale forbi. "Å ja", knurret en stemme. "Et bittelite, klokt vesen, tynn som ett hår, er akkurat dukket opp." Den lille uglen vred hodet til alle kanter. "Jeg kommer til å lære mer", freste hun og sovnet.

Da morgenrøden skinte gjennom bladene, våknet den lille uglen muntert opp og gledet seg over det rosa lyset.

"Hva kommer jeg til å finne ut og oppleve i dag?" spurte hun seg selv. Hun bredte ut vingene i morgenlyset og fløy lydløst og fort over skogen i retning mot drømmefjellet. Hun så hvordan bekken under henne glitret og sprudlet. Når hun fløy lengre, så hun mennskebygget, som villkatten hadde fortalt om. Alt var rolig rundt omkring, bare noen høner pikket etter mark. Nede ved bekken, sang en menneskestemme. Den lille uglen fløy etter sangen og fant en kvinne, som holdt på å øse vann.

Uglen landet på en bærbusk og trallet: "Du har en vakker stemme - mye penere enn min". Kvinnen tittet opp og lo. Så snakket hun til den lille uglen: "Tenk, om alle levende vesener hadde samme egenskaper, ville det ikke være kjedelig i verden da? Du for eksempel ser og hører bedre enn meg, og når det gjelder å fly, har vi ikke noe felles idet jeg ikke kan fly som deg." "Og hvorfor synger du?" spurte den lille uglen. "Er det for å forsvare jaktområde ditt, akkurat som svarttrosten gjør?" "Jeg synger, for da går

arbeidet lettere", svarte kvinnen. "Og innimellom synger jeg til ære for den Store Moder, hun-som-har-skapt-alt."

"Hvor bor hun?" spurte den lille uglen. "Over alt", sa kvinnen. "Menneskeøyne kan ikke se henne. Solen, månen og stjernene er bare smykker på hennes klær." "Og hvis jeg forteller deg", hvisket den lille uglen, "at fiskene i denne bekken tror på den Store-Fisken-som-har-skapt-alt...?" "Den Store-Moderen blir sikkert ikke såret for det", sa kvinnen. "Hun har ett hjerte for alle, uansett hvordan de er skapt." Den lille uglen vred hodet frem og tilbake og tenkte etter. Blir hun glad når du synger til ære for henne?" "Det håper jeg", sa kvinnen. "Jeg ber henne også om mange ting. Jeg ber om at taket på huset mitt skal holde i mange år, at hønene mine skal ruge frem mange kyllinger og at barnet mitt og jeg skal få være friske..."

"Så du bekymrer deg for hva som skal skje i morgen også?"

"Det gjør vel alle", sa kvinnen. "Vet du forresten om det blir regn idag? Jeg vil at vasken min skal få tørke ordentlig." "Luften lukter ikke regn", sa den lille uglen, hvinte til avskjed og fløy videre oppover bekken.

Solen skinte hele dagen og den lille uglen solte seg av hjertens lyst på uglevis. Da kunne hun tenke godt gjennom alt hun hadde opplevd. Utpå kvelden fløy hun helt frem til skråningen av Drømmefjellet. Da det ble natt, så hun liksom en gylden stjerne lyse mellom trærne. Hun fløy mot det skinnende lyset og oppdaget en liten stue av tre. Lyset kom fra en glugge i veggen som også lokket til seg nattsvermere. Den lille uglen kjente seg helt forhekset av lyset. Hun våget seg nærmere og nærmere til hun satt på en smal planke foran åpningen. Det varme skinnnet fylte henne med en så vidunderlig følelse, at hun brast ut i Uglens Kjærlighetssang. Hun pep, hylte og hvinte. "En ugle på mitt vindusbrett", sa en mørk stemme. "Velkommen hit!" Den lille uglen blunket mot lyset. Det fantes et menneske der inne. Det var en gammel Mann.

Den lille uglen spurte den gamle mannen: "Hva gjør du?"

"Jeg leser", svarte han og skjøv forsiktig bort en sommerfugl fra det hvite bladet på boken. Dagen er så kort for meg så jeg leser videre i skinnnet fra lampen min. Boken handler om den Store-Faderen-som-har-skapt-alt" "Hvor bor han?" spurte den lille uglen. "Overalt", svarte den gamle mannen. "I himmelriket, som mine øyner ikke kan se, og i menneskenes hjerter." "Ber du til ham om ting som du ønsker deg i morgen også?" spurte den lille uglen. "Ja da", sa den gamle mannen: "Men mye oftere ber jeg ham om tilgivelse for alt det urettferdige som jeg gjorde før. Det tenker jeg mye på." "Hvis jeg nå forteller deg", hvisket den lille uglen, "at nattsvermerne tror på den Store-Natssvermeren-som-har-skapt-alt..." Den gamle mannen lo medlidende: "Hvordan skulle de kunne forestille seg den Store-Faderen anderledes?" "Kanskje som den Store-Moderen, som kvinnen nede ved bekken?" Den gamle mannen rynket pannen.

"Jeg har fortalt henne så mye om den store Faderen, men hittil har det visst vært forgjeves, det forstår jeg av det du sier. Jeg håper at hun med tiden kan innse hva som er rett." "Blir den Store-Faderen såret, når kvinnen kaller han for den Store Moderen?" spurte den lille uglen. Den gamle mannen funderte lenge. "For et underlig spørsmål.... Jeg tror ikke den Store-Faderen bryr seg om det. Jeg er redd det er jeg som blir litt såret. Jeg, hans trofaste tjener...." "Vær ikke trist for det," sa den lille uglen, ulte til avskjed og fløy sin vei.

Neste morgen fløy den lille uglen tilbake til bekken. Denne gangen fant hun ikke kvinnen, men et barn isteden. Barnet satt ved strandkanten og plasket med bena i vannet og tittet på fiskene. En katt lå på barnets fang. Solen skinnte på barnet og katten,

på vannet, steinene og gresset. Lydløst slo den lille uglen seg ned på en stubbe. Hennes skarpe blikk kunne se alt, også på lang avstand: Hun så hvordan barnet klappet katten. Hvordan katten nøt å bli klappet, ja så mye at den til og med glemte fiskene. Hvordan bølgene glitret. Uglen var lykkelig over alt hun så.

Tenk om barnet også hadde gitt det vidunderlige som hadde skapt alt, et eget navn.

Kanskje var det slik, kanskje ikke. Men barnet satt midt inne i den vidunderlige nærheten, omfavnet av det vidunderlige som lot solen skinne over alt og alle? Det følte den lille uglen helt tydelig. Plutselig hadde tiden mistet sin betydning.

I morgen og igår var ikke viktig lenger.

Den lille uglen vred hodet til alle sider og tenkte på alle navnene som det vidunderlige hadde fått. „Du Store Ugle-som-har-skapt alt, Store-Villkatt, Store-Påfugl, Store-Flaggermus, Store-Mus, Store-Moder, Store-Fader. Man kunne også kalle deg den Store Hemmeligheten – som-er-nå-og-alltid," ropte den lille uglen. Katten i barnets fang åpnet det ene øye og blunket mot uglen. "Hvorfor ikke", mjauet hun.

Etter solnedgangen fløy uglen tilbake til skogen. Hun lette etter musehullet, fant det og ropte inn: "Uhu!Uhu! alt levende lever av det som lever! Og kornet har også livskraft!" Da hun fløy videre, møtte hun flaggermusen. "Så fint du flyr", sa den lille uglen. "Hvis du måtte bære mer enn én unge i kroppen din, ville flyge huden din kanskje ikke orke å bære deg". "Kanskje ikke", svarte flaggermusen.

Den lille uglen gled over påfuglens sovetre. "Stakkars forfengelige fugl", tenkte hun.

"Du er et fjærfe akkurat som en høne,

og enda vil du ha mer enn ett sovetre for deg selv."

Hun fløy videre og så hvordan villkatten lå på en tykk gren og lurte. Øynene lyste opp da den fikk øye på den lille uglen. "Jaså, klokt prat? hveste den." "Ikke mye, fordi jeg er fortsatt liten", sa den lille uglen fornøyd. "Forresten har jeg også sett en katt, som liker å bli strøket over pelsen. Ikke engang fiskene i bekken kunne lokke den bort fra barnets fang." "Uhørt", fnyste villkatten. "Synes du ikke at det ville være kjedelig, hvis alle vesener var like og følte likt?" spurte den lille uglen. "Er det ikke bra at den Store-Hemmeligheten, som du kaller for den Store-Villkatten, har skapt mange muligheter?"

Villkatten tidde, og den lille uglen fløy videre. Til slutt hilste hun på mamma og pappa ugle hjemme i treet, der hun var født. "Uhu!Uhu! Velkommen hjem!" ulte de. "Har den Store Uglen-som-har-skapt- alt latt deg oppleve mye?"

"Ja, det har hun", svarte den lille uglen fredfullt. "Fra nå av skal jeg fortelle om det til dere og alle andre som jeg møter." "Gjør det, ungen min", sa mammaen oppmuntrende til uglen. Og pappa ugle sa: "Det er bare blandt menneskene som du må regne med å få problemer. De har litt vanskelig for å tro." Den lille uglen nikket ivrig med hodet og sa: "Jeg flyr helt, til jeg finner noen som tror meg!" strålte hun.